

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અનામત રાખ્યા તા. ૧૬/૧૦/૨૦૨૫

જાહેર કર્યા તા. ૨૪/૧૧/૨૦૨૫

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૬૧૨/૨૦૨૫

સાથે

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૨૧૮/૨૦૨૫

સાથે

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૦૨૭/૨૦૨૫

સાથે

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૭૦૮૫/૨૦૨૫

સાથે

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૨૩૫૨/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ નિરલ આર. મેહતા

=====

અહેવાલ કરવાની મંજૂરી	હા	ના
	હા	

=====

કેરફ કરસન જાદવા

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યો

=====

ઉપસ્થિતિ:

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૬૧૨/૨૦૨૫

ચાચિકાકર્તાઓ વતી શ્રી નિરવ આર. મિશ્રા (૬૧૪૦)

સામવાળા(ઓ) નં. ૧, ૩, ૪ વતી સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાલ, એ.જી.પી.

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૨૧૮/૨૦૨૫

ચાચિકાકર્તાઓ નં.૧ વતી શ્રી જય એન. શાહ

સામવાળા(ઓ) નં. ૧, ૩, ૪ વતી શ્રી મયંક એન. ચાવડા, એ.જી.પી.

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૦૨૭/૨૦૨૫

ચાચિકાકર્તાઓ વતી શ્રી નિરવ આર. મિશ્રા (૬૧૪૦)

સામવાળા(ઓ) નં. ૧, ૩, ૪ વતી શ્રી મયંક એન. ચાવડા, એ.જી.પી.

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૭૦૮૫/૨૦૨૫

ચાચિકાકર્તાઓ વતી સુશ્રી નમ્રતા ચૌહાણ

સામવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨, ૩ વતી સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાલ, એ.જી.પી.

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૨૩૫૨/૨૦૨૫

ચાચિકાકર્તાઓ નં.૧ વતી શ્રી જય એન. શાહ

સામવાળા(ઓ) નં. ૧, ૩, ૪ વતી શ્રી મયંક એન. ચાવડા, એ.જી.પી.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ નિરવ આર. મેહતા

સી.એ.વી. જજમેન્ટ

૧. ઉપરોક્ત અરજીઓમાં લગભગ સમાન હકીકતો તેમજ કાયદો સંકળાયેલો

હોવાથી, આખરી સુનાવણી માટે આ તમામ અરજીઓ એકસાથે લેવામાં આવે છે.

૨. અરજીઓના આ જૂથમાં સમાન રીતે ઉદ્ભવતી મુખ્ય ફરિયાદ એ બાબત

અંગેની છે કે, પ્રતિવાદીઓ-સત્તાધિકારીઓએ ગુજરાત મિનરલ્સ (પ્રિવેન્શન

ઓફ ઇક્ષીગલ માઈનિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ સ્ટોરેજ) રૂલ્સ, ૨૦૧૭ ના નિયમ

૫(૪) ના કથિત ઉલ્લંઘન કરીને ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ લોક

(બ્લોક) કરી દીધા છે. જ્યાં સુધી સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૬૧૨/૨૦૨૫, સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૨૧૮/૨૦૨૫, સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૪૦૨૭/૨૦૨૫, અને સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૭૦૮૫/૨૦૨૫ નો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી તેના અરજદારો ખનન પ્રવૃત્તિઓમાં રોકાયેલા છે અને રાજ્યના સત્તાધિકારીઓ દ્વારા તેઓને ફાળવવામાં આવેલા સંબંધિત લીઝહોલ્ડ વિસ્તારોમાંથી ખનિજોનું ઉત્પન્ન કરે છે. જ્યાં સુધી સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૨૩૭૨/૨૦૨૫ (ચુકાદામાં ૧૨૩૫૨ ની જગ્યાએ ભૂલથી ૧૨૩૭૨ લખાયેલ છે) નો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી અરજદારોને ઉત્પાદિત રેતી, બ્લેક ટ્રેપ, સામાન્ય રેતી અને અન્ય એવા ખનિજોના સ્ટોકિંગ (સ્ટોક કરવા), પ્રોસેસિંગ (પ્રક્રિયા કરવા), વેચાણ અને સંગ્રહ કરવા સંબંધિત પ્રવૃત્તિઓ માટે નોંધણી મંજૂર કરવામાં આવી છે.

૩. આ અદાલત સમક્ષ આવી બાબતોની એક આખી શ્રેણી આવી છે જેમાં સત્તાધિકારીઓએ મનસ્વી અને અયોગ્ય રીતે ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરવાની કાર્યવાહી કરી છે. કેટલાય કિસ્સાઓમાં, આવું બ્લોકિંગ કોઈ પણ પૂર્વ નોટિસ આપ્યા વિના કરવામાં આવ્યું છે; અન્ય કિસ્સાઓમાં, જ્યારે નિર્ણય પ્રક્રિયા (adjudication proceedings) લંબિત (pending) હતી તે દરમિયાન પણ ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ નિષ્ક્રિય (disabled) કરી દેવામાં આવ્યા છે. ઘણા કિસ્સાઓમાં, કોઈ પણ આદેશ પસાર કર્યા વિના જ બ્લોકિંગ કરવામાં આવ્યું છે. આ બાબત એ હકીકત હોવા છતાં કરવામાં આવી છે કે, આ અદાલતની એક સમકક્ષ બેન્ચે

(Coordinate Bench) યોગેશકુમાર રમણભાઈ પટેલ વિ. ગુજરાત રાજ્ય,
સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૮૪૧/૨૦૨૧, આદેશ તારીખ:
૦૩.૦૯.૨૦૨૧ માં નીચે મુજબનો આદેશ પસાર કર્યો છે:

"૮. પ્રોવિઝો (પરંતુક) નું અવલોકન સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે જ્યારે રાજ્ય સરકાર પાસે ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ ઈશ્યૂ કરવા માટે ઓનલાઈન એકાઉન્ટ સ્થગિત (suspend) કરવાની સત્તા છે, ત્યારે આવી સત્તાનો ઉપયોગ રાજ્ય દ્વારા અનુસરવાની થતી પ્રક્રિયાને આધીન કરી શકાય છે. આ અદાલતના સુવિચારેલા અભિપ્રાય મુજબ, પ્રોવિઝોમાં રાજ્ય દ્વારા ત્રણ અલગ-અલગ શરતો પૂર્ણ કરવી આવશ્યક છે, એટલે કે (૧) ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ ઈશ્યૂ કરવા માટે (ઓનલાઈન એકાઉન્ટ) સ્થગિત કરવાનો આદેશ કારણો સહિત લેખિતમાં હોવો જોઈએ, (૨) સક્ષમ અધિકારી (Authorized Officer) દ્વારા જે વેપારી (trader) અથવા ધારક (holder) નું ઓનલાઈન એકાઉન્ટ સ્થગિત કરવામાં આવ્યું છે તેના પર લેણાં અથવા દંડ લાદતો આદેશ પસાર થયેલો હોવો જોઈએ અને (૩) લાદવામાં આવેલા લેણાં અથવા દંડ બાકી (outstanding) હોવા જોઈએ. આ ત્રણેય આવશ્યકતાઓ પૂર્ણ થયા પછી જ સરકાર ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ ઈશ્યૂ કરવા માટે ઓનલાઈન એકાઉન્ટ સ્થગિત કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર બનશે.

૯. પ્રસ્તુત કિસ્સામાં, જ્યારે ઓનલાઈન એકાઉન્ટ સ્થગિત કરવા માટે કારણો સહિતનો કોઈ લેખિત આદેશ હોય તેવું જણાતું નથી અને તદુપરાંત, આ અદાલતના સુવિચારેલા અભિપ્રાય મુજબ, લેખિત આદેશમાં એવું તારણ પણ નોંધાયેલું હોવું જોઈએ કે લેણાં બાકી છે. આવી પરિસ્થિતિઓમાં, જે કે રાજ્ય સરકારે ઓનલાઈન એકાઉન્ટ સ્થગિત કરતી વખતે રૂલ્સ, ૨૦૧૭ ના નિયમ ૫(૪) ના પ્રોવિઝોમાં

પરિકલ્પિત કર્યા મુજબ ઉપર ઉલ્લેખિત ત્રણ શરતોમાંથી બે શરતો પૂર્ણ કરી નથી, તેથી આ અદાલતના સુવિચારેલા અભિપ્રાય મુજબ, વર્તમાન અરજદારના ડિલિવરી ચલણ (delivery challan) ઇશ્યૂ કરવા માટે ઓનલાઈન એકાઉન્ટ સ્થગિત કરવાની પ્રતિવાદીની કાર્યવાહી ટકવાપાત્ર નથી."

૪. વર્તમાન બાબતોના જૂથમાં પણ, એ અવિવાદિત છે કે સત્તાધિકારીઓએ નિયમ ૫(૪) ના આદેશાત્મક નિયમોના સ્પષ્ટ ભંગ કરીને અરજદારોના ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કર્યા છે. આ તમામ અરજીઓમાં ઉદ્ભવતો મુદ્દો મર્યાદિત વ્યાપ ધરાવતો હોવાથી અને તે હવે 'રેસ ઇન્ટેગ્રા' (res integra – અનિર્ણિત પ્રશ્ન) રહ્યો ન હોવાથી, અરજીઓને પ્રવેશના તબક્કે જ આખરી નિકાલ માટે લેવામાં આવી છે.

૫. નોટિસ તુરંત જ પરત કરવાપાત્ર (returnable forthwith) છે. વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાલ પ્રતિવાદીઓ-સત્તાધિકારીઓ વતી નિયમ ની નોટિસ સ્વીકારે છે.

૬. સંબંધિત અરજદારો વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન ધારાશાસ્ત્રીઓ શ્રી નિરવ આર. મિશ્રા, સુશ્રી નમ્રતા હરીશભાઈ ચૌહાણ અને શ્રી જે.એન. શાહ તથા પ્રતિવાદીઓ-સત્તાધિકારીઓ વતી વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાલ ને સાંભળવામાં આવ્યા.

૭. સંબંધિત અરજદારો વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન ધારાશાસ્ત્રીઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી મુખ્ય દલીલ એ છે કે તેઓના ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરવાની કાર્યવાહી ગુજરાત મિનરલ્સ (પ્રિવેન્શન ઓફ ઇક્ષીગલ માઈનિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ સ્ટોરેજ) રૂલ્સ, ૨૦૧૭ ના નિયમ ૫(૪) ના ઉલ્લંઘનમાં કરવામાં આવી છે.

૮. તેનાથી વિપરીત, જો કે વિદ્વાન એ.જી.પી. એ રાજ્યના સત્તાધિકારીઓની કાર્યવાહીને યોગ્ય ઠેરવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ તેઓ એ હકીકતનો ઇનકાર કરી શક્યા ન હતા કે ઓનલાઇન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ લોક (બ્લોક) કરવાની કાર્યવાહી ખરેખર ઉપરોક્ત નિયમોના નિયમ ૫(૪) ની વિરુદ્ધમાં હતી.

૯. હકીકતોને ધ્યાનમાં લેતા, આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે ઉદ્ભવતો ટૂંકો પ્રશ્ન એ છે કે શું ઓનલાઇન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરવામાં પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીઓ તરફથી થયેલી કાર્યવાહી કાયદેસર અને ન્યાયસંગત કહી શકાય?

૧૦. ઉપરોક્ત પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવા માટે, મારા મતે, ગુજરાત મિનરલ્સ (પ્રિવેન્શન ઓફ ઇક્ષીગલ માઇનિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ સ્ટોરેજ) રૂલ્સ, ૨૦૧૭ ના નિયમ ૫(૪) નું ઝીણવટભર્યું પરીક્ષણ જરૂરી છે અને સુવિધા ખાતર તેને નીચે મુજબ પુનઃઉત્પાદિત (reproduced) કરવામાં આવે છે:—

"૫(૪) સક્ષમ અધિકારી (Authorised Officer) એક વિશેષ સુરક્ષા પરમિટ પેપરશીટ (special security permit papersheet) ઇશ્યૂ કરશે જેનો ઉપયોગ ખનિજ છૂટછાટ ધારક (holder of a mineral concession) અથવા વેપારી દ્વારા, યથાપ્રસંગ, ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ (Transit Permit) અથવા ડિલિવરી ચલણ (Delivery Challan) પ્રિન્ટ કરવા માટે કરવામાં આવશે. વિશેષ સુરક્ષા પરમિટ પેપરશીટ સરકાર દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તે રીતે ઇશ્યૂ કરવામાં આવશે. ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ અથવા ડિલિવરી ચલણ ત્રણ નકલમાં (in triplicate) રહેશે અને તેના પર બુક નંબર અને સીરીયલ નંબર સાથે મશીન દ્વારા નંબર અંકિત થયેલ હશે.

[પરંતુ શરત એ છે કે (*Provided that*) સરકાર, લેખિતમાં નોંધવાના કારણોસર, ઉપરના સબ-રૂલ (૨) હેઠળ પરિકલ્પિત ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ અથવા ઉપરના સબ-રૂલ (૩) હેઠળ પરિકલ્પિત ડિલિવરી ચલણ ઈશ્યૂ કરવાનું, યથાપ્રસંગ, ખનિજ છૂટછાટ ધારક અથવા વેપારીને સ્થગિત (*suspend*) કરી શકે છે, જો (a) સક્ષમ અધિકારી દ્વારા આવા ધારક કે વેપારી પર કોઈ લેણાં અથવા દંડ લાદવામાં આવ્યા હોય અને તે બાકી (*outstanding*) હોય; અથવા (b) સંબંધિત વાહનના વેપારી અથવા માલિકે, યથાપ્રસંગ, ખનિજના સંગ્રહ અથવા પરિવહન માટે નોંધણી (*registration*) મેળવી ન હોય.]"

૧૧. ઉપરોક્ત નિયમ (Rule) નું તેના જોકે જોકેલા પ્રોવિઝો (પરંતુક) સાથેનું સાદું વાચન એ સ્પષ્ટ કરે છે કે વિધાનમંડળે (*legislature*) ખરેખર સત્તાધિકારીઓને ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ અથવા ડિલિવરી ચલણ ઈશ્યૂ કરવાનું સ્થગિત કરીને ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરવાની સત્તા આપી છે. જો કે, આવી સત્તા બેલગામ (*unfettered*) નથી; તેનો ઉપયોગ ચોક્કસ વૈધાનિક શરતો દ્વારા મર્યાદિત છે. આ નિયમ બે સ્પષ્ટ પરિસ્થિતિઓની પરિકલ્પના કરે છે જેમાં સત્તાધિકારી કાયદેસર રીતે ટ્રાન્ઝિટ પરમિટ ઈશ્યૂ કરવાનું સ્થગિત કરી શકે છે: પ્રથમ, જ્યાં વેપારી અથવા કોઈ પણ સંબંધિત વ્યક્તિ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા લાદવામાં આવેલા લેણાં અથવા દંડની બાકી રકમ ચૂકવવામાં કસૂરવાર હોય અને આવી રકમ ચૂકવવાની બાકી હોય; અને બીજું, જ્યાં વેપારી અથવા વાહનના

માલિક ખનિજોના સંગ્રહ અથવા પરિવહન માટે જરૂરી નોંધણી મેળવવામાં નિષ્ફળ ગયા હોય. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, સક્ષમ સત્તાધિકારી નિયમ હેઠળ સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરાવેલી ઉપરોક્ત આકસ્મિકતાઓ (contingencies) સિવાય ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરી શકે નહીં.

૧૨. ઉપરોક્ત વૈધાનિક જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને, વર્તમાન બાબતોમાં હકીકતોની ચકાસણી દર્શાવે છે કે સત્તાધિકારીઓ એવી કોઈ દલીલ કરતા નથી કે અરજદારો ખનિજોના સંગ્રહ અથવા પરિવહન માટે નોંધણી મેળવવામાં નિષ્ફળ ગયા છે, કે તેઓ એવો દાવો પણ કરતા નથી કે અરજદારો સક્ષમ અધિકારીઓ દ્વારા લાદવામાં આવેલા કોઈ લેણાં અથવા દંડની બાકી રકમ ચૂકવવામાં કસૂરવાર છે. તેનાથી વિપરીત, અરજદારો ખનન અને સંબંધિત પ્રવૃત્તિઓ ચલાવવા માટે કાયદેસરની નોંધણી અને લાઈસન્સ ધરાવે છે, અને તેમની સામે કોઈ બાકી લેણાં નથી. આગળ એવું જણાય છે કે પ્રતિવાદીઓએ અરજદારોના ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરવાની કાર્યવાહી ત્યારે કરી જ્યારે કથિત દંડ અથવા લેણાંના નિર્ધારણ (adjudication) માટેની કાર્યવાહી માત્ર વિચારણા હેઠળ (under contemplation) જ હતી.

૧૩. ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, આ અદાલતનો એવો અભિપ્રાય છે કે ગુજરાત મિનરલ્સ (પ્રિવેન્શન ઓફ ઇક્ષીગલ માઈનિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ સ્ટોરેજ) રૂલ્સ, ૨૦૧૭ ના નિયમ ૫(જ) દ્વારા સ્પષ્ટપણે પરિકલ્પિત સાંકડી પરિસ્થિતિઓ સિવાય, ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરવા એ સત્તાનો મનસ્વી ઉપયોગ ગણાશે. વૈધાનિક પૂર્વશરતોની ગેરહાજરીમાં કરવામાં

આવેલી આવી કાર્યવાહી દેખીતી રીતે અપ્રમાણસર (manifestly disproportionate) અને અત્યંત કઠોર છે. તેથી, તે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૯(૧)(g) દ્વારા ખાતરી આપવામાં આવેલ અરજદારોના કોઈ પણ વ્યવસાય કરવાની, અથવા કોઈ પણ વ્યવસાય, વેપાર કે ધંધો ચલાવવાના બંધારણીય અધિકારનું ઉલ્લંઘન કરે છે, કારણ કે તે ન તો કાયદા દ્વારા ન્યાયસંગત છે કે ન તો કોઈ યોગ્ય પ્રક્રિયા (due process) દ્વારા તેને સમર્થન મળે છે.

૧૪. પ્રતિવાદી-સત્તાધિકારીઓએ, યોગેશકુમાર રમણભાઈ પટેલ (ઉપરોક્ત) માં આ અદાલતના સ્પષ્ટ ચુકાદા છતાં, બંધનકર્તા પૂર્વચુકાદા (binding precedent) ની ખુલ્લેઆમ અવગણના કરીને કાર્ય કરવાનું પસંદ કર્યું છે. આવા આચરણનો બચાવ થઈ શકે નહીં. સત્તાધિકારીઓએ કાયદાનું પાલન કરવું જરૂરી છે, પોતાના ધોરણોની શોધ કરવી નહીં, ખાસ કરીને જ્યારે તેમની ક્રિયાઓ અરજદારોના કાયદેસરના વ્યવસાયમાં અવરોધ ઊભો કરતી હોય. આક્ષેપિત કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે મનસ્વી અને અટકાવી ન શકાય તેવી (unsustainable) છે, અને તેથી તે રદબાતલ અને બાતલ ઠેરવવા (quashed and set aside) ને પાત્ર છે.

૧૫. પૂર્વોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અને ગુજરાત મિનરલ્સ (પ્રિવેન્શન ઓફ ઇક્ષીગલ માઈનિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ સ્ટોરેજ) રૂલ્સ, ૨૦૧૭ ના નિયમ ૫(જ) હેઠળ સત્તાઓનો સમાન અને કાયદેસર ઉપયોગ સુનિશ્ચિત કરવા માટે, આથી નીચે મુજબના નિર્દેશો જારી કરવામાં આવે છે:

૧૫.૧ સક્ષમ સત્તાધિકારી જ્યાં સુધી સૌપ્રથમ ચકાસણી ન કરે અને રેકૉર્ડ ન કરે કે સંબંધિત વ્યક્તિ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા લાદવામાં આવેલા વિધિવત નિર્ધારિત (quantified) લેણાં અથવા દંડની બાકી રકમ ચૂકવવામાં કસૂરવાર છે, ત્યાં સુધી નિયમ ૫(જ) નો આશરો લેશે નહીં.

૧૫.૨ વેપારીઓ અથવા વાહનોના માલિકોના કિસ્સામાં, સત્તાધિકારીએ શરૂઆતમાં જ ખાતરી કરવી પડશે કે ખનિજોના સંગ્રહ કે પરિવહન માટે માન્ય નોંધણી અસ્તિત્વમાં છે કે નહીં. જો નોંધણી અમાન્ય હોય અથવા કોઈ નોંધણી જ ન મળી આવે, તો રાજ્યના સત્તાધિકારીઓ ગુજરાત મિનરલ્સ (પ્રિવેન્શન ઓફ ઇક્ષીગલ માઈનિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ સ્ટોરેજ) રૂલ્સ, ૨૦૧૭ ના નિયમ ૫(જ) હેઠળ કાર્યવાહી કરવા આગળ વધી શકે છે.

૧૫.૩ જ્યારે લેણાં અથવા દંડનું નિર્ધારણ (adjudication) લંબિત હોય, વિચારણા હેઠળ હોય, અથવા હજુ નિર્ધારિત (quantified) કરવાનું બાકી હોય ત્યારે નિયમ ૫(જ) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે નહીં. જ્યાં સુધી જવાબદારી સ્ફટિકીકૃત (crystallised – આખરી નક્કી) ન થાય ત્યાં સુધી કોઈ ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ બ્લોક કરવામાં આવશે નહીં.

૧૫.૪ કોઈ પણ સંજોગોમાં, નિયમ ૫(જ) હેઠળ આશરો લેતી વખતે, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો (principles of natural justice) નું પાલન કરવું ફરજિયાત છે. આમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:

(a) પ્રસ્તાવિત કાર્યવાહીના કારણો ટૂંકમાં દર્શાવતી નોટિસ જારી કરવી;

(b) આવી નોટિસની સાથે સત્તાધિકારી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા તમામ દસ્તાવેજો સપ્લાય કરવા (પુરા પાડવા);

(c) સુનાવણીની વ્યાજબી તક આપવી; અને

(d) પ્રતિકૂળ (adverse) કાર્યવાહી કરતા પહેલા લેખિતમાં કારણો સહિતનો આદેશ (reasoned order) પસાર કરવો.

૧૫.૫ રાજ્યના સત્તાધિકારીઓ એ સુનિશ્ચિત કરશે કે ઉપરોક્ત નિર્દેશોનું પાલન કર્યા વિના કોઈ પણ ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ બ્લોક કરવામાં આવશે નહીં.

સંબંધિત સત્તાધિકારીઓ દ્વારા આ અદાલતના અગાઉના આદેશોનું વારંવાર અને સતત પાલન ન કરવાને ધ્યાનમાં રાખીને ઉપરોક્ત નિર્દેશો જારી કરવા અનિવાર્ય બન્યા છે. તેથી, આ ચુકાદાની એક નકલ પ્રિન્સીપાલ સેક્રેટરી, ઇન્ડસ્ટ્રીઝ એન્ડ માઈન્સ ડિપાર્ટમેન્ટ, તેમજ કમિશનર, જીઓલોજી એન્ડ માઈનિંગ ડિપાર્ટમેન્ટ ને તેઓના જરૂરી ધ્યાન અને કડક પાલન માટે મોકલવામાં આવશે. વધુમાં એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે, આ ચુકાદો જાહેર થયા પછી, જો આ નિર્દેશોનો કોઈ ભંગ માલૂમ પડશે, તો આવા ઉલ્લંઘન માટે જવાબદાર અધિકારી સામે કાયદા અનુસાર કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવી શકે છે અને તેમને વ્યક્તિગત રીતે જવાબદાર ઠેરવી શકાય છે.

પૂર્વોક્ત બાબતોના આલોકમાં, વર્તમાન અરજીઓ મંજૂર કરવામાં આવે છે. પ્રતિવાદી-સત્તાધિકારીઓની આક્ષેપિત કાર્યવાહીઓ આથી રદબાતલ અને

બાતલ (quashed and set aside) ઠેરવવામાં આવે છે. પ્રતિવાદીઓને આગળ નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે તેઓ અરજદારોના ઓનલાઈન એ.ટી.આર. એકાઉન્ટ્સ તુરંત જ પુનઃસ્થાપિત અને કાર્યરત કરે. જો કે, એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે જો કોઈ ભંગ અથવા ઉલ્લંઘન વિધિવત રીતે સ્થાપિત થાય, તો સત્તાધિકારીઓને અરજદારો સામે કાયદા અનુસાર યોગ્ય કાર્યવાહી શરૂ કરતા અટકાવશે નહીં.

(ન્યાયમૂર્તિ નિરલ આર. મેહતા)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.